

GK 67
7/10727

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/70/155
Konu : Yazılı soru önergesi

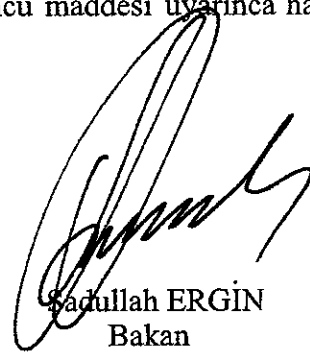
01.02/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 23/11/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-17276 sayılı yazı,
b) 08/12/2009 tarihli ve 2504/5888 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Hatay Milletvekili Süleyman Turan Çirkin tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/10727 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/163/413
Konu : Yazılı soru önergesi

9/10/2010

Sayın Süleyman Turan ÇİRKİN
Hatay Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/10727 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “Avukat ve noterle görüşme hakkı” kenar başlıklı 59 uncu maddesinde,

“(1) Hükümlü, avukatlık mesleğinin icrası çerçevesinde avukatları ile vekâletnamesi olmaksızın en çok üç kez görüşme hakkına sahiptir.

(2) Avukat ve noter ile görüşme, meslek kimliklerinin ibrazı üzerine, tatil günleri dışında ve çalışma saatleri içinde, bu iş için ayrılan görüşme yerlerinde, konuşulanların duyulamayacağı, ancak güvenlik nedeniyle görülebileceği bir biçimde yapılır.

(3) Avukatlar, vekâletnameleri olsa da aynı anda birden fazla hükümlü ile görüşme yapamazlar.

(4) Avukatların savunmaya ilişkin belgeleri, dosyaları ve müvekkilleri ile yaptıkları konuşmaların kayıtları incelemeye tâbi tutulamaz. Ancak, 5237 sayılı Kanunun 220 nci, İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü ve Beşinci Bölümlerinde yer alan suçlardan mahkûm olan hükümlülerin avukatları ile ilişkisi; konusu suç teşkil eden fiilleri işlediğine, infaz kurumunun güvenliğini tehlikeye düşürdüğüne, terör örgütü veya diğer suç örgütleri mensuplarının örgütsel amaçlı haberleşmelerine aracılık ettiğine ilişkin bulgu veya belge elde edilmesi halinde, Cumhuriyet Başsavcılığının istemi ve infaz hâkiminin kararıyla, bir görevli görüşmede hazır bulundurulabileceği gibi bu kişilerin avukatlarına verdiği veya avukatlarınca bu kişilere verilen belgeler infaz hâkimince incelenebilir. İnfaz hâkimi belgenin kısmen veya tamamen verilmesine veya verilmemesine karar verir. Bu karara karşı ilgililer, 4675 sayılı Kanuna göre itiraz edebilirler.

(5) Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere ve karşılıklılık esasına uygun olmak koşuluyla, Yabancı ülkelerde haklarında soruşturma veya kovuşturma yapılmakta olan, yabancı ülke veya uluslararası yargı mercilerinde dava açmak isteyen, leh veya aleyhine açılmış davası olan Türk vatandaşı veya yabancı uyruklu hükümlülerle yabancı uyruklu avukatları, bu soruşturma ve kovuşturma, açılacak veya açılmış davalarla sınırlı olmak ve vekâletname sunmak koşuluyla görüşebilirler. Vekâletnamesi olmayan yabancı uyruklu avukatlar, hükümlü ile Türkiye barolarına kayıtlı bir avukatla birlikte görüşme yapabilirler.”;

B- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğüne “Avukat ve noterle görüşme hakkı” kenar başlıklı 84 üncü maddesinde,

“(1) Hükümlü, kurumda avukat ve noterle görüşme hakkına sahiptir.

(2) Hükümlülerin avukat ile görüşmesinde aşağıdaki kurallar uygulanır:

a) Hükümlü, avukatlık mesleğinin icrası çerçevesinde avukatları ile vekâletnamesi olmaksızın en çok üç kez görüşme hakkına sahiptir,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

b) Avukatlar, vekâletnameleri olsa da aynı anda birden fazla hükümlü ile görüşme yapamaz,

c) Avukatların savunmaya ilişkin belgeleri, dosyaları ve müvekkilleri ile yaptıkları konuşmaların kayıtları incelemeye tâbi tutulamaz.

1. Hükümlü ile görüşmek üzere kuruma gelen avukatların, yanlarında bulundurdıkları belge ve dosyaların savunmaya ilişkin olup olmadıkları konusunda kendilerinden yazılı beyanları alınır. Savunmaya ilişkin olduğu beyan edilen belge ve dosyalar, her ne suretle olursa olsun incelenemez. Hükümlü ile doğrudan ilişkisi olmak koşulu ile avukatın yanında getirmiş olduğu ve bir hukuki uyumsuzluk konusunu oluşturan belge ve dosyalar hakkında da aynı hükümler uygulanır.

2. 5237 sayılı Kanunun 220 nci maddesinde, İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü ve Beşinci Bölümlerinde yer alan suçlardan mahkûm olan hükümlülerin avukatları ile ilişkisinde avukatın savunmaya ilişkin olduğunu beyan ettiği belge ve dosyalar fiziki olarak aranabilir. Konusu suç teşkil eden fiilleri işlediğine, infaz kurumunun güvenliğini tehlikeye düşürdüğüne, terör örgütü veya diğer suç örgütleri mensuplarının örgütsel amaçlı haberleşmelerine aracılık ettiğine ilişkin bulgu veya belge elde edilmesi halinde, Cumhuriyet başsavcılığının istemi ve infaz hâkiminin kararıyla, bir görevli görüşmede hazır bulundurulabileceği gibi bu kişilerin avukatlara verdiği veya avukatlarınca bu kişilere verilen belgeler infaz hâkimince incelenebilir. Infaz hâkimi belgenin kısmen veya tamamen verilmesine veya verilmemesine karar verir. Bu karara karşı ilgililer, 4675 sayılı Kanuna göre itiraz edebilirler.

3. Avukatların hükümlü ile kurumda yapmış olduğu görüşme sırasında konuşmaları yansıtan ve bizzat avukat tarafından elle tutulan kayıtlar hakkında da bu bent hükümleri uygulanır.

d) Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere ve karşılıklılık esasına uygun olmak koşuluyla; yabancı ülkelerde haklarında soruşturma veya kovuşturma yapılmakta olan, yabancı ülke veya uluslararası yargı mercilerinde dava açmak isteyen, leh veya aleyhine açılmış davası olan Türk vatandaşı veya yabancı uyruklu hükümlülerle yabancı uyruklu avukatları, bu soruşturma ve kovuşturma, açılacak veya açılmış davalarla sınırlı olmak ve vekâletname sunmak koşuluyla görüşebilirler. Vekâletnamesi olmayan yabancı uyruklu avukatlar, hükümlü ile Türkiye barolarına kayıtlı bir avukatla birlikte görüşme yapabilirler,

e) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuracak olan veya başvurusu bulunan Türk vatandaşı veya yabancı uyruklu hükümlüler; Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerinde yetkili olan avukatlar ile soruşturma, kovuşturma veya dava konusuyla ilgili bilgi ve belgelerin tercümesinin kurum en üst amirine ibrazı koşuluyla görüşebilir.

(3) Avukat ve noter ile görüşme, meslek kimliklerinin ibrazı üzerine, tatil günleri dışında ve çalışma saatleri içinde, bu iş için ayrılan görüşme yerlerinde, konuşulanların duyulamayacağı, ancak güvenlik nedeniyle görüşmenin görülebileceği bir biçimde yapılır.

(4) Kurumlarda, avukat ve noter ile hükümlünün görüşmeyi yapacağı mekanlar, bu hakkın kullanımına uygun şekilde kurum idaresince düzenlenir.”

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

Devletin topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin hakimiyeti altına koymaya, Devletin istiklâlini tenkise, birliğini bozmaya veya Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını Devletin idaresinden ayırmaya yönelik harekette bulunmak suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilen ve cezası İmralı Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza Infaz Kurumunda infaz edilmeye devam eden, soru önergesinde adı geçen hükümlü hakkında, yürütülen tüm infaz uygulamalarında olduğu gibi avukatlarla görüşmelerinde de, ilgili kanun, tüzük, yönetmelik ve genelge hükümleri doğrultusunda hareket edilmektedir.

Kurumda, düzenli bir yaşamın sürdürülmesi, güvenliğin ve disiplinin sağlanması bakımından kanun, tüzük ve yönetmelikler ile idarenin uyulmasını emrettiği veya gerekli kıldığı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

davranış ve tutumları, kusurlu olarak ihlâl ettiğinde, hükümlü hakkında eyleminin niteliği ve ağırlık derecesine göre Kanunda belirtilen disiplin cezaları uygulanmakta; keza avukatları hakkında da gerek disiplin gerek adlî yönden gerekli inceleme ve soruşturmaların yapılması yönünde gereğine tevessül edilmektedir. Bu kapsamda, avukatlar hakkında, siyasî mesajları ileterek aracılık etmek suçundan dolayı toplam 95 dosyanın, anılan eylemin dışında kalan suçlarla ilgili olarak ise toplam 15 dosyanın bulunduğu, avukatlar hakkındaki tüm suçlardan dolayı işlem yapılan dosya sayısının ise 110 olduğu, Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

II- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Dördüncü Kısımında "Koruma Tedbirleri" düzenlenmiş olup, 90 ila 140 ıncı maddelerinde, yakalama, gözaltı, tutuklama, adlî kontrol, arama ve elkoyma, iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması, gizli soruşturmacı görevlendirilmesi ve teknik araçlarla izlemeye ilişkin usul ve esaslar ayrıntılı şekilde belirlenmiştir.

Koruma tedbirlerine ilişkin kararlar, aynı Kanunun 162 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Cumhuriyet savcısı, ancak hâkim tarafından yapılabilecek olan bir soruşturma işlemine gerek görürse, istemlerini bu işlemin yapılacağı yerin sulh ceza hâkimine bildirir. Sulh ceza hâkimi istenilen işlem hakkında, kanuna uygun olup olmadığını inceleyerek karar verir ve gereğini yerine getirir." hükmü gereğince yargısal karar olup, aynı Kanunun 267 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Hâkim kararları ile kanunun gösterdiği hâllerde, mahkeme kararlarına karşı itiraz yoluna gidilebilir." hükmü gereğince itirazı kabil kararlardandır.

5271 sayılı Kanunun 250 nci maddesinin birinci fıkrasında belirlenen suçlara ilişkin olarak, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yetkilendirilen ağır ceza mahkemeleri ile Cumhuriyet savcıları tarafından yürütülecek soruşturma ve kovuşturmalarda uygulanacak özel usul hükümleri ise aynı Kanunun 251 ve 252 nci maddelerinde düzenlenmiştir. 5271 sayılı Kanunun "Soruşturma" kenar başlıklı 251 inci maddesinin ikinci fıkrasında, "250 nci madde kapsamına giren suçların soruşturması ve kovuşturması sırasında Cumhuriyet savcıları, hâkim tarafından verilmesi gerekli kararları, varsa Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu işlerle görevlendirilen ağır ceza mahkemesi üyesinden, aksi halde yetkili adlî yargı hâkimlerinden isteyebilirler." hükmü, üçüncü fıkrasında ise, "Soruşturmanın gerekli kıldığı hâllerde suç mahalli ile delillerin bulunduğu yerlere gidilerek soruşturma yapılabilir. Suç, ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer dışında işlenmiş ise Cumhuriyet savcısı, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısından soruşturmanın yapılmasını isteyebilir." hükmü yer almaktadır.

III- Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığının (Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci Maddesiyle Yetkili Bölümü) 08/12/2009 tarihli 2009/436 Muh. ve 2009/437 Muh. sayılı yazılarıyla;

Terör örgütüne üye olmak suçunun temadi eden suçlardan olduğu, temadının de örgüt üyesi olan şüphelinin yakalandığı veya teslim olduğu yerde sona erdiği, dolayısıyla suç yerinin de yakalanma ya da teslim olma yeri olduğu; bu nedenle, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca (Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci Maddesiyle Yetkili Bölümü) başlatılan soruşturma kapsamında, 19/10/2009 tarihinde Şilopi İlçesi Habur Sınır Kapısında teslim olan kişilerle ilgili olarak, soruşturmanın Diyarbakır İlinde yürütülmesi hâlinde bölgenin hassasiyeti ve güvenlik nedeniyle başka sorunlara neden olabileceği yönünde mülki ve güvenlik birimlerinin bilgilendirmeleri üzerine, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığında (Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci Maddesiyle Yetkili Bölümü) görevli Cumhuriyet savcılarının, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 251 inci maddesi uyarınca, teslim olan kişilerin bulunduğu Şilopi İlçesi Habur Sınır Kapısına giderek soruşturma yaptıkları; 5271 sayılı Kanunun 251 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki, "250 nci madde kapsamına giren suçların soruşturması ve kovuşturması sırasında Cumhuriyet savcıları, hâkim tarafından verilmesi gerekli kararları, varsa Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu işlerle görevlendirilen ağır ceza mahkemesi üyesinden, aksi halde yetkili adlî yargı hâkimlerinden isteyebilirler." hükmü uyarınca, Şilopi Sulh Ceza Hâkimliğinden beş şüphelinin sorgularının yapılmasının talep edildiği;

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Soruşturma kapsamında, sorguya sevk edilen beş şüphelinin sorgusunun, Habur Sınır Kapısı ile İlçe Merkezi arasındaki yolun binlerce kişi tarafından trafiğe kapatılması ve Silopi İlçe Merkezinde provakatif eylemlerin olabileceği hususunda güvenlik birimlerinin bilgilendirmeleri üzerine Silopi Sulh Ceza Hâkimi tarafından Habur Sınır Kapısında yapıldığı;

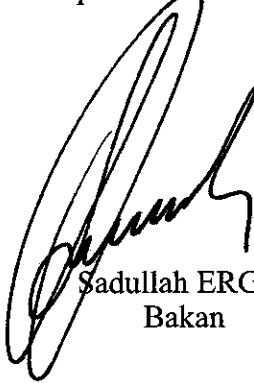
İfadelerin alınması sırasında herhangi bir yönlendirmenin söz konusu olmadığı;

Kişilerin yanlarında getirdikleri mektupların içeriği ile ilgili olarak basında yer alan haberler ve şüphelilerin propaganda içerikli konuşmalarıyla ilgili olarak yürütülen diğer soruşturmaların halen devam ettiği,

Bildirilmiştir.

IV- Anayasanın 9 uncu maddesindeki, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı; 138 inci maddesindeki, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği; genelge gönderemeyeceği; tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı yönündeki amir hükümleri dikkate alınarak, halen derdest olduğu anlaşılan soruşturmalar ve içeriklerine ilişkin olarak soru önergesine konu edilen diğer hususlara cevap verilmesine yasal imkân görülememiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan